

Dosarul nr. 3ra-534/23
2-20128588-01-3ra-27052023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Chisilița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, Ec. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de către Ministerul Apărării,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Rotaru Natalia împotriva Ministerului Apărării și Agenției Asigurare Resurse și
Adminstrarea Patrimoniu a Ministerului Apărării cu privire la anularea actului
administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2023, prin care
s-a respins apelul declarat de Ministerul Apărării și s-a menținut hotărârea
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 28 ianuarie 2022

c o n s t a t ă :

La 13 octombrie 2020, Rotaru Natalia, a depus acțiune de contencios
administrativ împotriva Ministerului Apărării al Republicii Moldova și Agenției
Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării cu privire la
anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea a invocat că, din anul 2002 Rotaru Natalia este angajată în cadrul
Ministerului Apărării al Republicii Moldova în Orchestra Prezidențială a
Republicii Moldova.

La 13 februarie 2016, prin ordinul de repartitie nr.95 și a contractului de
locațiune nr.3/95 din 13.02.2016 i-a a fost predat în folosință apartamentul de
serviciu nr.95 et.8 din str. Vasile Lupu 61/1, doua odăi cu suprafața totală 58,1 m2

, odaia nr.1 suprafața -14,0 m² , odaia nr.2 -12,7 m² , suprafața total locativă- 26,7 m².

La momentul repartizării apartamentului de serviciu componenta familiei a fost la fel din 3 membri, dintre care un minor.

Prin scrisoarea nr.11/884 din 22 iulie 2020 i s-a adus la cunoștință faptul că, la 13 iulie 2020 s-a desfășurat ședința Comisiei locative a Armatei Naționale, în cadrul căreia s-a decis: familia Rotaru să predea apartamentul de serviciu cu 2 odăi, deoarece la momentul actual componenta familiei este de 2 persoane (având la întreținere doar un copil minor), cu repartizarea unui apartament de serviciu cu 1 odaie.

La 12 august 2020, a expediat cerere prealabilă prin care și-a exprimat dezacordul cu Decizia emisă și a solicitat anularea deciziei Comisiei Locative a Armatei Naționale din 13 iulie 2020.

La 07 octombrie 2020, a primit scrisoarea nr. 11/1167 din 29.09.2020 cu extrasul din Procesul -verbal al ședinței Comisiei locative a Armatei Naționale nr.6 din 16.09.2020, prin care în rezultatul dezbaterilor Comisia a luat decizia de a respinge cererea de anulare a deciziei Comisiei locative a Armatei Naționale din 13 iulie 2020.

Totodată, în acest sens, i s-a propus apartament de serviciu disponibil, nr.48 cu 1 odaie cu suprafața totală de 41,9 m.p., inclusiv locativă 14,3 m.p., în blocul situat pe adresa mun. Chișinău str. N. Testimițeanu 3/16.

Reclamanta a relatat că, potrivit Regulamentului cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu administrate de către Ministerul Apărării și unitățile militare ale Armatei Naționale, pct 5. prevede că locuințele de serviciu se acordă militarilor prin contract, angajaților civili și membrilor familiilor lor, iar pct. 19 marchează că, locuințele de serviciu se acordă fără rând la decizia ministrului apărării (vice ministrului) sau comandantului, conform propunerilor Comisiei locative a Armatei Naționale (unității), proporțional, următoarelor categorii de persoane: d) familiilor cu 3 copii și mai mulți, precum și mamelor singure, văduve.

În pct. 14 al prezentului Regulament, norma suprafeței locuibile în locuința de serviciu constituie 9 m² pentru fiecare persoană, iar surplusul suprafeței nu poate depăși 12 m² pentru o familie, suprafața locuinței în care locuim constă din 2 odăi 1 odaie -14 m² și odaia 2-12,7 m² , suprafața total locativă 26,7 m² , iar conform ordinului de repartitie nr.95 din 13.02.2016 la momentul repartizării apartamentului de serviciu componenta familiei a fost la fel din 3 membri dintre care un minor.

Reclamanta a afirmat că, decizia de a elibera locuința în termen de 15 zile pentru a beneficia de o altă locuință este lipsită de temei din motiv că, nu a fost propusă o altă locuință și nici examinată așa chestiune în cadrul ședinței Comisiei locative a Armatei Naționale din 13.07.2020, conform extrasului din procesul-verbal.

Deciziile Comisiei locative a Armatei Naționale ilegale și abuzive, având în vedere situația de pandemie COVID-19, familia Rotaru cu componenta din 3 membri dintre care un minor va fi nevoită să elibereze locuința cu instalarea într-un apartament cu 1 odaie, suprafața locativă 14,3 m.p, iar cadrul legal prevede 9 m² pentru fiecare persoană.

Reclamanta a solicitat anularea deciziei din Procesul - verbal al ședinței Comisiei locative a Armatei Naționale nr.4 din 13 iulie 2020 privind predarea apartamentului de serviciu de către funcționara căpitan în rezervă Rotaru Natalia și a deciziei din procesul - verbal al ședinței Comisiei locative a Armatei Naționale nr.6 din 16 septembrie 2020 privind respingerea cererii de anulare a deciziei Comisiei locative a Armatei Naționale nr.4 din 13 iulie 2020, cu propunerea repartizării unui alt apartament de serviciu cu 1 odaie.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Rotaru Natalia.

S-a anulat decizia Comisiei locative a Armatei Naționale, adoptată prin procesul verbal nr. 4 din 13 iulie 2020 privind obligarea familiei Rotaru să predea apartamentul de serviciu deținut, cu 2 odăi și decizia Comisiei locative a Armatei Naționale, adoptată prin procesul verbal nr. 6 din 16 septembrie 2020 la soluționarea cererii prealabile.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, Rotaru Natalia beneficiază de locuință de serviciu în temeiul ordinului de repartitie nr.95 din 13.02.2016, reclamantei fiindu-i repartizată locuința amplasată situată în mun. Chișinău, str. Vasile Lupu nr.61/1, ap.95 cu suprafața totală de 58,1mp, având în componența familiei fiicele Ilinca Ciobanu și Diana Rotaru.

Nataliei Rotaru i-a fost refuzată prelungirea contractului de locațiune și s-a dispus eliberarea locuinței de serviciu, cu acordarea unui spațiu mai mic, din cauză că în componența familiei Rotaru se află doar fiica minoră Diana, anul nașterii 2003.

Instanța de judecată nu a reținut nici un înscris sau probă care să ateste componența familiei Rotaru, și potrivit căruia, Ilinca Ciobanu nu mai este membru al acestei familii.

Instanța de judecată a apreciat eronată concluzia autorității publice pârâte că odată ce copilul beneficiarului locuinței de serviciu a împlinit majoratul, acesta nu mai poate fi considerat membru al familiei, calitatea de membru al familiei o poate avea copilul (indiferent de vârsta acestuia), cu condiția că locuiește împreună cu beneficiarul și întrețin o gospodărie în comun.

Decizia Comisie locativă a Armatei Naționale, adoptată prin procesul verbal nr. 4 din 13 iulie 2020, a fost adoptată fără examinarea condițiilor prevăzute de prevederile art. 22 și 85-93 Codul administrativ.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 15 februarie 2022, Ministerul Apărării a declarat apel solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2023 s-a respins cererea de apel depusă de Ministerul Apărării și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 28 ianuarie 2022.

La 06 martie 2023, Ministerul Apărării a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii depuse de Rotaru Natalia.

La 23 mai 2023, Ministerul Apărării a depus recurs motivat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 martie 2024, s-a acordat Ministerului Apărării termen de 7 zile, calculat din data notificării prezentei încheieri, pentru a depune cererea de recurs motivată fie pe suport de hârtie, semnată în original cu semnătură olografă de către recurent sau reprezentantul împuternicit, sau, după caz, semnată cu semnătură electronică avansată calificată, expedită, cu ajutorul mijloacelor tehnice și/sau de program, și cu anexarea înscrisului care confirmă veridicitatea semnăturii electronice.

La 25 martie 2024, Ministerul Apărării a depus recurs motivat cu semnătura olografă.

În motivarea recursului, a susținut că, atât instanța de apel cât și instanța de fond, nu elucidat și constatat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Nu au administrate probe care ar confirma poziția intimatei, precum că, actualmente în apartamentul de serviciu repartizat locuiește încă o persoană, respectiv fiica mai mare care împreună cu beneficiarul (intimata) întreținând o gospodărie în comun, ci doar a făcut mențiuni și trimitere la acte normative, care în viziunea apelantului erau insuficiente în vederea probării faptului sus menționat.

Instanțele nu au luat în considerație norma prevăzută de art. 51 alin.(1) din Codul familie, or, potrivit certificatului de nașterea copilului, Ciobanu Ilinca este născută în anul 1993, aceasta depășit vârsta majoratului și nu mai poate fi invocat faptul că aceasta se află la întreținerea intimatei.

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei, ale instanțelor sunt eronate.

Instanța de apel, verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a lăsat fără apreciere argumentele prezentate în susținerea cererii de apel formulate de către Ministerul Apărării.

Astfel, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură obligația legală de a motiva decizia luată și de a argumenta menținerea hotărârii primei instanțe, în acest sens, fiind încălcat dreptul de a auzit, or, dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și de obligația instanței de a răspunde în motivarea sa într-un mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate.

La 07 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, cu toate acestea intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural și nu a depus referință.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleși considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul decizia contestată la 22 februarie 2023 în ședință publică.

Din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel a notificat recurentului dispozitivul deciziei la 23 februarie 2023, iar decizia motivată la 11 mai 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin comunicările anexate la dosar (f.d 122/124).

Astfel, recursul este depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs.

Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată remarcă că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023)).

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut.

Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39). 7 La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Ministerul Apărării.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Ministerul Apărării, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc